

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Vedoucí práce

Autorka práce: Natálie Onderková

Studijní program: Učitelství pro 1. stupeň ZŠ

Název práce: Současná nakladatelství knih pro děti mladšího školního věku pohledem žáků: kvalitativní výzkum

Vedoucí práce: PhDr. Veronika Laufková, Ph.D.

Oponentka práce: Mgr. Lukáš Neumann, Ph.D.

A. Požadované náležitosti závěrečné práce:

Legenda: ztučněný text v příslušném poli vyjadřuje hodnocení posuzovatelem.

	A	B	C	N
1. Cíl/e	Jasně formulované a adekvátní typu a charakteru práce.	Drobné nedostatky v obsahové a/nebo funkční formulaci.	Nefunkční formulace formálně (např. příliš obecná) i obsahově.	Není formulován.
2. Práce s informačními zdroji, dodržení formálních pravidel.	Reprezentativní zdroje (množství a kvalita, aktuálnost), vhodně vybrány a správně citovány dle zvolené citační normy.	Nezřetelné oddělení převzatého a vlastního, drobné nedostatky v citacích a seznamu literatury.	Chybějící odkazy, nepřesné, nesprávně uváděné infor. zdroje, seznam liter. neodpovídá citacím apod.	Nevyhovuje.
3. Úroveň jazykového projevu	Vhodná pravopisná a stylistická úroveň.	Drobné nedostatky ve stylistice a/nebo gramatice.	Výraznější nedostatky, např.:	Nevyhovuje.
4. Závěr	Shrnuje práci jako celek, přesahuje obsah DP v jeho hlubší reflexi a hodnocení, reaguje na cíle, obsahuje argumentované stanovisko autora.	Mezi A a C	Popisuje obsah, neobsahuje širší reflexi problému, nehodnotí nebo neobsahuje stanovisko autora, neváže se k cíli.	Není formulován.
5. Formální náležitosti (abstrakt, klíčová slova, rozsah)	Ano	Neúplné:	DOPLNIT při obhajobě:	Nevyhovuje.

B. Kvalita závěrečné práce:

Legenda: ztučněné písmeno vyjadřuje hodnocení posuzovatelem: A = kvalitní zpracování, B = dílčí nedostatky, C = závažnější nedostatky, N = nevyhovuje, NP = nelze posoudit

Kritérium	A	B	C	N	NP
Orientace v pojednávané problematice, v níž se odráží znalost relevantních pramenů a odborné literatury.	A	B	C	N	NP
Úroveň odbornosti textu včetně používání odborné terminologie a dovednosti vymezit problém k řešení. Terminologie je korektní a jednotná.	A	B	C	N	NP
Logická struktura výkladu, návaznost jednotlivých kapitol, obsah vytváří logický celek.	A	B	C	N	NP
Funkční provázanost teoretické a empirické/praktické části, pokud mají práce tuto strukturu.	A	B	C	N	NP

¹ Jako předloha pro kritéria a hodnocení sloužila šablona Katedry preprimární a primární pedagogiky PedF UK. Děkujeme za možnost její úpravy a využívání.

Kritérium					
Popis metodologie: popis metod, analýzy, a/nebo zdůvodnění empirických postupů aj. ve vztahu k cílům práce.	A	B	C	N	NP
Úroveň interpretačních (interpretačně-analytických) dovedností, schopnost reflexe tématu či získaných dat.	A	B	C	N	NP
Originalita zpracování: zpracování práce svědčí o tvůrčím zaujetí autora a jeho samostatném uvažování o řešené problematice.	A	B	C	N	NP

C. Slovní hodnocení a sdělení autorovi/autorce závěrečné práce:

Předložená diplomová práce se zabývá tématem současných nakladatelství knih pro děti mladšího školního věku pohledem žáků. Téma naformulovala studentka sama, vycházelo z jejích zkušeností a vnímala osobní potřebu se zorientovat na současném knižním trhu tak, aby dokázala žákům na 1. stupni ZŠ doporučit vhodnou knihu nebo rozšiřovat jejich čtenářská teritoria nabídkou titulů ve třídní knihovničce. Po celou dobu pracovala velmi systematicky a samostatně, s vysokou mírou zájmu o vybrané téma.

V teoretické části práce autorka stručně představuje medailonky, zejména na základě prostudování webových stránek a monografie Malého a Nešpora – *Lexikon českých nakladatelství dětské knihy*, současných kvalitních nakladatelství vydávajících tituly literatury pro děti a mládež – autorka je vybrala na základě předchozí pečlivě provedené kvalitní rešerše oceňovaných knižních titulů (viz příloha práce). Dále stručně charakterizuje literární soutěže a knižní ceny a následně i literární žánry s ohledem na téma práce – čili literaturu pro děti a mládež. Z teoretické části nejvíce oceňuji, že autorka uvádí i oceněné tituly jednotlivých nakladatelství.

Empirická část je designována jako kvalitativní výzkum s vhodně formulovanými výzkumnými otázkami. Kladla si za cíl zjistit a popsat čtenářské preference u žáků druhého ročníku, kde autorka působí jako učitelka. Jako metodu sběru dat volila zúčastněné pozorování, skupinový rozhovor s žáky a analýzu třídní knihovny.

Autorka mohla volit jako metodu sběru dat dotazník (distribuovaný mezi žáky; ten by měl ovšem omezenou vypovídající hodnotu) – ona volila náročnější cestu, a to přímou práci s žáky. Naplánovala aktivity (např. domino, třídění knih, tvorba plakátu aj.), při kterých žáky pozorovala a nahrávala, a data následně vyhodnocovala. Výzkumu předcházelo rozhodnutí, které knihy využije do realizace výzkumu – vybírala je poučeně, s ohledem na několik kritérií (knihy oceněné, kde byla záruka kvality, a tituly vhodné pro žáky druhého ročníku). Zde je namístě dodat, že autorka nabídku knih pečlivě promýšlela. Prokázala zde jak orientaci v literatuře pro děti, tak na současném knižním trhu i z hlediska genologie. To, co není vidět v samotné práci, je to, kolik času věnovala přípravě i realizaci svého výzkumu. Oceňuji, že autorka volila rozmanité knižní tituly, i co se týče témat, ilustrací či typografickým zpracování knižních titulů.

Výsledky jsou přehledně prezentovány dle formulovaných výzkumných otázek. Na základě sběru dat identifikovala, dle jakých aspektů si žáci volí knihy: jednat je to téma a volba postav, ale rovněž velikost písma či přítomnost ilustrací. Autorku rovněž zajímalo, zda se dá vysledovat oblibu knih z hlediska nakladatelství – a nepřekvapivě se jednalo o knihy nakladatelství Albatros, Fragment či Pikola. Zajímavé je sledovat zejména ty faktory, které ovlivňovaly výběr knih. Za podnětné lze označit to, že v preferovaných titulech se kromě bestselleru Deník malého poseroutky objevila i oceněná kniha Bydlíme Jiřího Dvořáka, která žáky upoutala zejména svým výtvarným zpracováním.

Výsledky ukazují na několik zajímavých tendencí ve volbě knižních titulů – žáci mnohem více vybírají tituly, které jsou spjaté s počítačovými hrami (tato knižní produkce však mnohdy nedosahuje potřebné kvality) či pestrou ilustrací (kdy žáci dokázali argumentovat jen tím, že ilustrace musí být hezká – což je pochopitelné vzhledem k věku respondentů). Ve srovnání s výsledky výzkumu Friedlaenderové et al. (2022) je patrné, že současní žáci jako by dospívali mnohem dříve a již v raném mladším školním věku volí příběhy detektivní, hororové či spjaté s počítačovými hrami (které nejsou primárně určeny této věkové skupině).

Autorka svými výsledky ukazuje, jak je možné pracovat s knihou ve třídě tak, aby u žáků rozvíjela zájem o četbu, dovedla je k porozumění pojmu nakladatelství a jak kniha vzniká. Zároveň nahlíží na to, jak děti/žáci nahlíží na současnou knižní produkci a o knihách přemýšlí. Za velice pozitivní aspekt považují, že žáci mezi preferovanými tituly volili kvalitní knižní produkci (Bydlíme J. Dvořáka, Listonoš vítr s texty Radka Malého a ilustracemi Pavla Čecha) či oceněnou non-fiction literaturu Davida Böhma A jako Antarktida.

Závěrem Natálce přeji, aby měla čas a chuť sledovat kvalitní knižní produkci a doporučovat žákům knihy, které by s radostí četli a zároveň je vedli k jejich osobnostnímu růstu a reflexi.

D. Otázky k obhajobě

1. Natálko, nastudovala jste velké množství knižních titulů na základě rešerše oceňovaných knih a nakladatelství. Zda a event., jak budete sledovat současnou kvalitní knižní produkci v budoucnu?
2. Současná literatura je typická prolínáním literárních žánrů – mohla byste uvést konkrétní tituly, které nelze jednoznačně přiřadit pouze k jednomu žánru? Co to povídá o současném knižním trhu a jak na tento fakt reagovat při výuce? Má dělení na literární žánry ještě vůbec smysl?
3. V závěru uvádíte, že je potřeba respektovat žakovské čtenářské preference a na jejich základě vybírat tituly, a zároveň ty, které přinášejí vysoce hodnotný obsah. Které tituly to podle Vás splňují?

Předložená práce splňuje požadavky kladené na tento typ prací a všechny dokumenty, na které systémy Theses.cz a Turnitin poukazují, jsou řádně citovány.

Práci ráda ji doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 18. 5. 2024

Podpis
PhDr. Veronika Laufková, Ph.D.